

**DET KONGELIGE
UTDANNINGS- OG FORSKNINGSDEPARTEMENT**

Høringsinstansene

Deres ref

Vår ref
200503366

Dato
14.10.05

Høring Forskrift om forrentning og tilbakebetaling av utdanningslån 2006

Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD) sender med dette forskrift om forrentning og tilbakebetaling av utdanningslån på høring. Nytt regelverk om forrentning og tilbakebetaling av utdanningslån skal settes i kraft fra 1. januar 2006.

1. BAKGRUNN

Forskrift om forrentning og tilbakebetaling av utdanningslån fastsettes med hjemmel i lov 3. juni 2005 nr. 37 om utdanningsstøtte (utdanningsstøtteloven), vedtatt 26. april 2005, jf. Besl.O.nr. 68 (2004-2005), jf. Innst.O.nr. 75 (2004-2005) og Ot.prp. nr. 48 (2004-2005).

I lovproposisjonen framgår det at forskriftene til utdanningsstøtteloven ville bli gjennomgått med sikte på forenkling og tilpasning til den nye loven og de administrative endringene som følger av moderniseringen av Statens lånekasse for utdanning (Lånekassen). Det framgår videre i proposisjonen at forvaltningslovens normale regler om forhåndsvarsling og mulighet for uttalelse også bør gjelde i forbindelse med utarbeidelse av forskriftene om tildeling av utdanningsstøtte og om forrentning og tilbakebetaling av utdanningslån. Dette er bakgrunnen for at forskriften nå sendes på alminnelig høring.

2. ORIENTERING OM DE ENDRINGER SOM ER FORESLÅTT

2.1 Forslag om deling av forskrift til utdanningsstøtteloven

En viktig endring i forhold til gjeldende forskrift, er departementets forslag om å dele forskriften til utdanningsstøtteloven i forskrift om tildeling av utdanningsstøtte og

forskrift om forrentning og tilbakebetaling av utdanningslån. Denne høringen gjelder forskrift om forrentning og tilbakebetaling av utdanningslån.

Gjeldende forskrift, fastsatt med hjemmel i lov av 26. april 1985 nr. 21 om utdanningsstøtte til elever og studenter, inneholder regler om tildeling av utdanningsstøtte for skoleåret 2005-2006 og om forrentning og tilbakebetaling av lån for 2005. Forskriften består av to forskjellige regelsett med forskjellig virkningstid. Reglene om forrentning og tilbakebetaling av lån trer i kraft fra 01.01.xx, mens reglene om tildeling av utdanningsstøtte trer i kraft fra 15.08.xx. Forskriftene er nært knyttet opp mot Stortingets budsjettvedtak i midten av desember, og det har vært praksis å fastsette forskriftene i to omganger: Regelverket om forrentning og tilbakebetaling av lån har blitt fastsatt før nyttår, mens regelverket om tildeling av utdanningsstøtte normalt har blitt fastsatt i løpet av februar.

Departementet ser det som hensiktsmessig å videreføre dagens praksis med ulike tidspunkt for fastsettelse og ulik virkeperiode, og ser det i lys av dette som naturlig med en formell deling av forskriftsverket. Endringen innebærer ingen realitetsendringer for brukerne av regelverket.

2.2 Forslag om strukturelle endringer og endringer i språkbruk

Det fremmes i denne høringen forslag om til dels betydelige endringer i forskriftsverkets oppbygging, form og språkbruk, av hensyn til forenkling og lesbarhet. Disse endringene innebærer ikke realitetsendringer i ordningene.

I forskrift om tilbakebetaling av utdanningslån foreslås det blant annet å dele gjeldende kapittel VI i to kapitler for å gjøre regelverket om rett til betalingslettelser og ettergivelse lettere tilgjengelig for brukerne. Endringen gir følgende inndeling:

- Kapittel I "Forrentning og tilbakebetaling av utdanningslån og tap av rettigheter" inneholder de tekniske bestemmelsene om forrentning og tilbakebetaling av utdanningslån, herunder regelverket som gjelder ved mislighold av betalingspliktene.
- Kapittel II "Rentefritak, betalingsutsettelse og ettergivelse" inneholder regelverket om låntakeres rett til betalingslettelser og ettergivelse.

2.3 Forslag om endringer i tilbakebetalingsordningene

Det fremmes følgende forslag om realitetsendringer i forskrift om forrentning og tilbakebetaling av utdanningslån, jf. St.prp. nr. 1 (2005-2006):

1. Bortfall av varslingsgebyr ved førstegangsvarsel for låntakere som benytter e-faktura, jf. kapittel I punkt 6.4
2. Reduksjon i kravet om yrkesaktivitet til 50 pst. for å komme inn under ordningen med ettergivelse for låntakere som er bosatt i og utøver et yrke i Finnmark og utvalgte kommuner i andre fylker, jf. kapittel III punkt 2.1.2.

Ytterligere realitetsendringer i ordningene, er omtalt i merknad til den enkelte forskriftsbestemmelse.

I forbindelse med moderniseringen av Lånekassen, jf. Innst.S. nr. 152 (2003-2004), jf. St.meld. nr. 12 (2003-2004) Om modernisering av Statens lånekasse for utdanning, er det bestemt at en del av de innkrevingsoppgavene Lånekassen tidligere har forvaltet, skal overføres til Statens innkrevingsentral (SI). Overføringen av oppgaver startet i juni 2005.

Overføringen har gitt behov for enkelte endringer i forskriftsbestemmelsenes ordlyd, jf. vedlagte høringsdokument, kapittel I punkt 7, 8 og 9. Departementet understreker at endringene ikke innebærer realitetsendringer i låntakernes rettigheter i henhold til utdanningsstøtteleven.

2.4 Forvaltningspraksis

Lånekassen har hittil utarbeidet nærmere regler til forskriftene. Dette har vært gjort med hjemmel i lov av 26. april 1985 nr. 21 om utdanningsstøtte til elever og studenter. De nærmere reglene har gitt uttrykk for Lånekassens praksis med hensyn til forvaltning av den enkelte forskriftsbestemmelse. Det har vært en forutsetning at de nærmere reglene verken skal være utvidende eller innsnevrende i forhold til forskriftsbestemmelsens ordlyd. Det har videre vært en forutsetning at de nærmere reglene ikke har gitt uttømmende fortolkning av skjønnsbestemmelser i forskriften.

Selv om den formelle hjemmelen for utarbeidelse av slike nærmere regler er tatt ut av ny utdanningsstøtteleven, vil Lånekassen fortsatt nedfelle sin praksis i tilgjengelige dokumenter. For å tydeliggjøre at de aktuelle kommentarene ikke er ekstra *regler*, men et uttrykk for praksis og forklaringer av forskriftsbestemmelsene, vil de aktuelle kommentarene for fremtiden bli kalt merknader. Lånekassens merknader må ikke forveksles med de merknader som framgår i vedlagte høringsdokumenter.

Gjennom den forskriftsrevisjonen som nå er gjennomført, har departementet vurdert det som hensiktsmessig å inkludere en del av Lånekassens nærmere regler i forskriftsbestemmelsene. I den grad dette er gjort, er det presisert i merknaden til forskriftsbestemmelsen.

3. HØRINGEN

3.1 Innholdet i høringen

Forskrift om forrentning og tilbakebetaling av utdanningslån består av fire kapitler:

Kapittel I	Forrentning og tilbakebetaling av utdanningslån og tap av rettigheter
Kapittel II	Rentefritak, betalingsutsettelse og ettergivelse
Kapittel III	Ettergivelse av utdanningslån for låntakere som er bosatt i og utøver et yrke i Finnmark og utvalgte kommuner i andre fylker
Kapittel IV	Ettergivelse av utdanningslån for kandidater som har fullført langvarig

universitets- og høyskoleutdanning

Kapitlene I-III er gjenstand for høring. Som vedlegg følger departementets forslag med merknader. Merknadene gir opplysninger om realitetsendringer i forhold til gjeldende regelverk, men presiserer også i enkelte tilfeller hvordan bestemmelsen skal forstås.

Gjeldende regelverk, for sammenligning med høringsforslaget, finnes på Lånekassens internettsider: www.lanekassen.no

Ordnningen i kapittel IV (hovedfagsavskrivning) er opphevet fra høsten 2003. Kandidater som var i gang med høyere grad i 2002-2003 har en overgangsordning, og forskriftene for ordningen forblir uendret ut studieåret 2006-2007, til overgangsordningen opphører.

3.2 Budsjettmessige forhold

Høringsutkastet er basert på Regjeringens forslag til statsbudsjett, jf. St.prp. nr. 1 (2005-2006), som ble lagt fram 14. oktober.

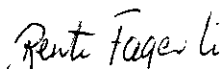
Høringen av vedlagte forskrift gjelder derfor ikke budsjettmessige forhold som nå er til behandling i Stortinget.

3.3 Høringsfrist

Forskrift om forrentning og tilbakebetaling av utdanningslån trer i kraft fra 1 .januar 2006, og forskriften må således være fastsatt innen 31. desember 2005. Av hensyn til dette må høringsfristen settes kortere enn de tre månedene som er normalt ved alminnelige høringer.

Høringsfrist settes til 30. november 2005.

Med hilsen

Bente Fagerli (e.f.)
ekspedisjonssjef

Ragnhild Skålid
rådgiver

Vedlegg:

Høringsinstanser

Høringsdokumenter for kapitlene I-III

Forslag til ny forskrift om forrentning og tilbakebetaling av utdanningslån